

VOGELGRIEP BIJ MENS EN DIER:

UPDATE OVER DE HUIDIGE SITUATIE

Anna Parys
05/12/2025

Influenza virus

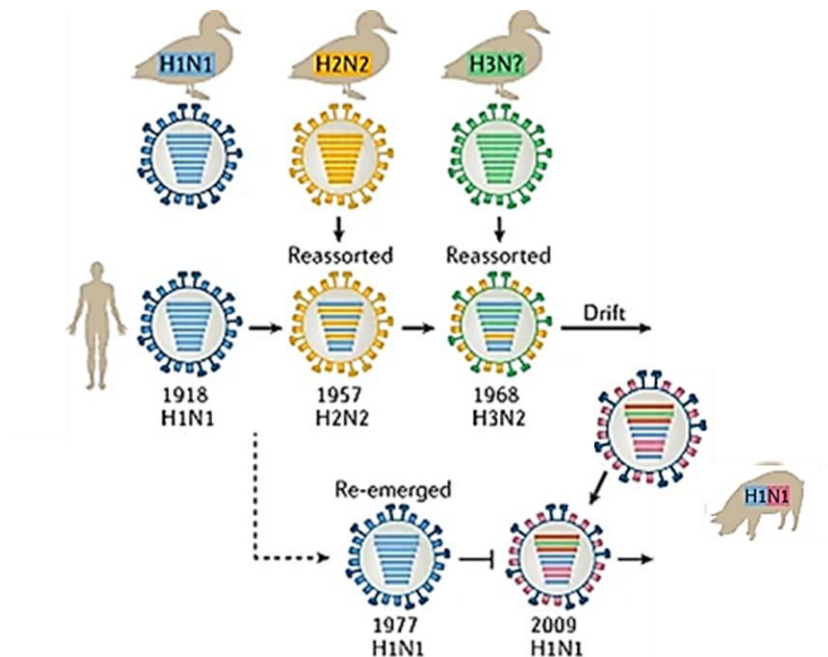
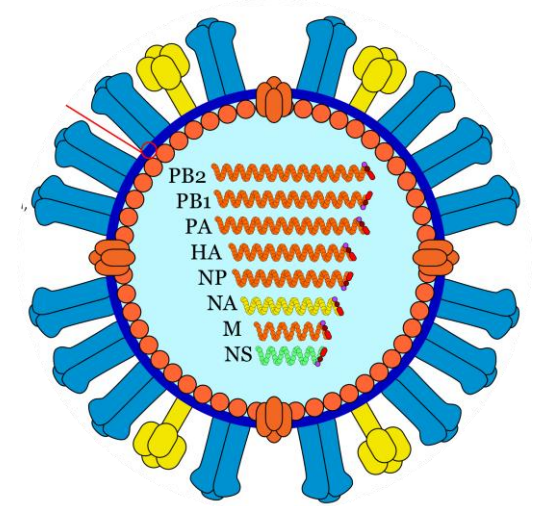
- 4 genera (A, B, C en D)
- Gesegmenteerd genoom
- Externe proteïnen: HA (#18) en NA (#11)



Hemagglutinin



Neuraminidase



- Jaarlijkse epidemieën: H1N1&H3N2
~15% van de bevolking besmet
- Pandemiën
1918, 1957, 1977, 1968, 2009

H5N1 epidemiologie

Hong Kong



1996

Afrika en
Europa



2005

Verenigde
Staten

2.3.4.4

2014

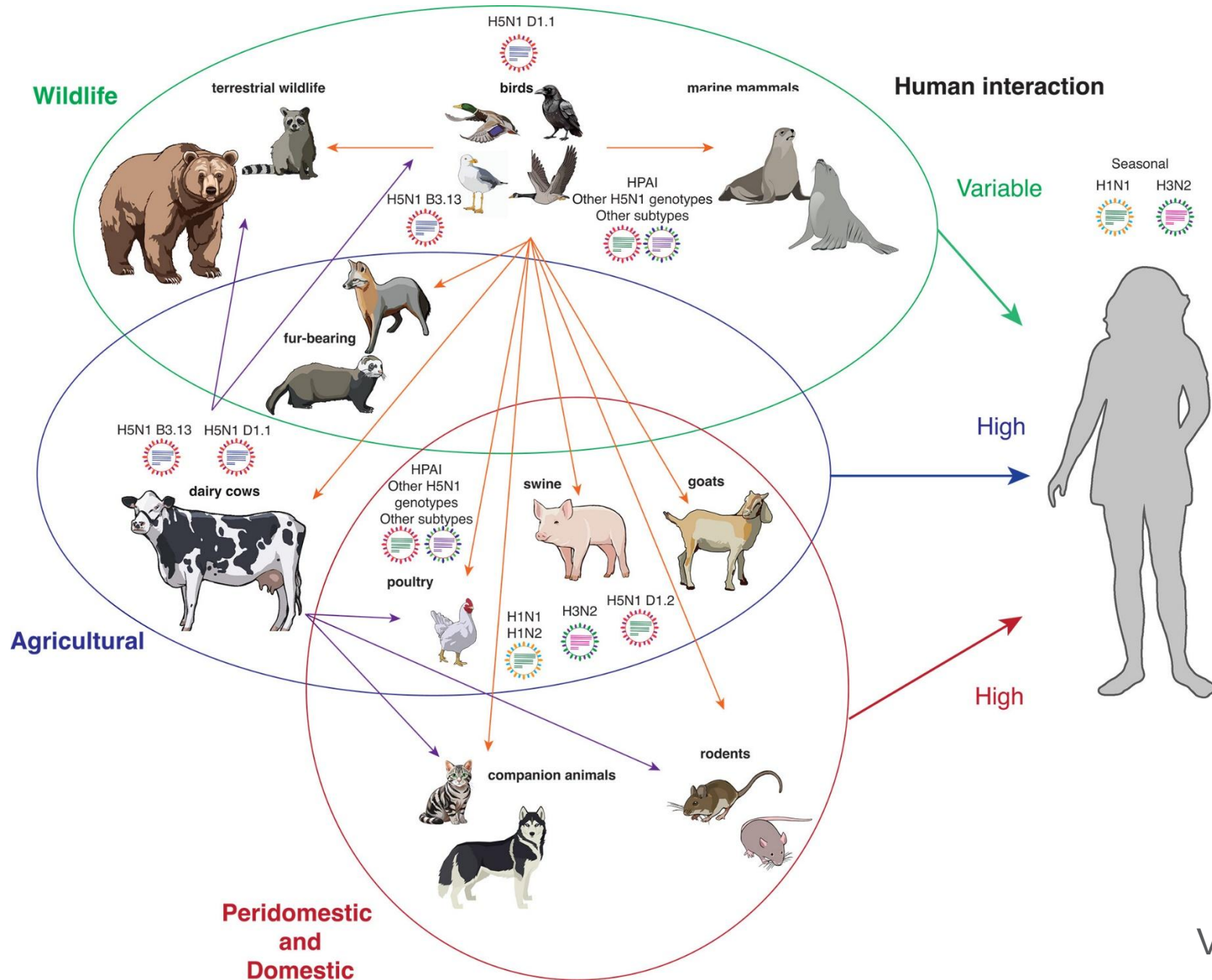
Wereldwijd

2.3.4.4b

2020

18 humane cases
6 dodelijke cases





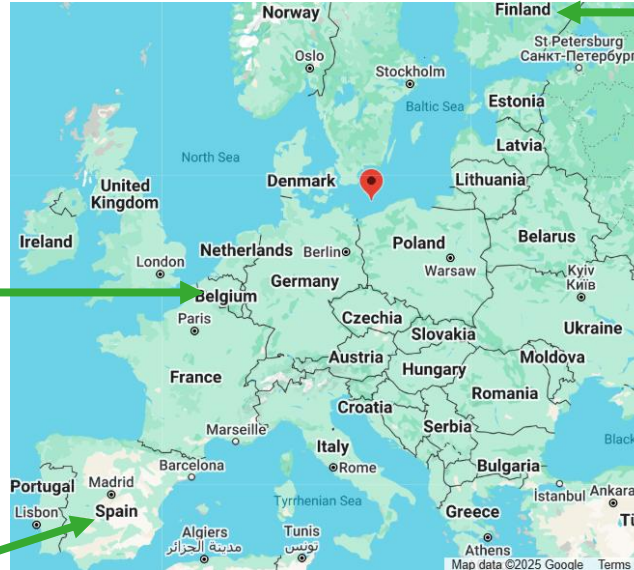
Bij elke H5N1 spillover op een nieuwe zoogdiersoort, stijgt het risico op overdracht naar mensen.

H5N1 in zoogdieren: pelsdieren

2022 particulier



2022 nertsen kwekerij
=> Ruimen van >50 000
dieren

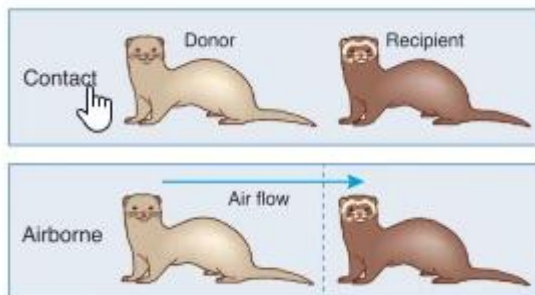


2023:

- 6 nertsen kwekerijen
- 64 poolvos kwekerijen
- 5 wasbeer kwekerijen

Fret = model voor humane influenza

- Pathogeniciteit
- Transmissie
- Antigene karakterisatie



H5N1 in zoogdieren: zeezoogdieren

Genotype (B3.2)

Transmissie tussen zoogdieren



November 2022,
Chili en Peru
>30 000 zee leeuwen
stierven



Oktober 2023,
Argentinië, Uruguay, Brazilië
>17 000 zee olifanten stierven

H5N1 in zoogdieren: katten

- >607 gedocumenteerde besmettingen, 302 sterfgevallen
- ↑ sinds 2024 (clade 2.3.4.4b)

Februari 2025



H5N1 uitbraak bij
leghennen in Vlaanderen



4 straatkatten, 1 moeder en 3
kittens (5m) op het bedrijf
=> 2 katten thuis geïsoleerd



Ruiming leghennen,
1 kat stierf



2 katten symptomatisch
⇒ Testen positief
1 kat asymptomatisch
=> Test negatief

H5N1 in zoogdieren: katten (2)

Voor het eerst 8 kittens overleden aan vogelgriep in Nederland: "Vermoedelijk besmet door wilde vogel"



Artikel luisteren | 3min

 Meer info



H5N1 in zoogdieren: vleermuizen en ratten

- Eerste H5 detectie bij vleermuizen
- Kustgebied Peru
- Vleermuizen zijn talrijk, mobiel en onderbemonsterd



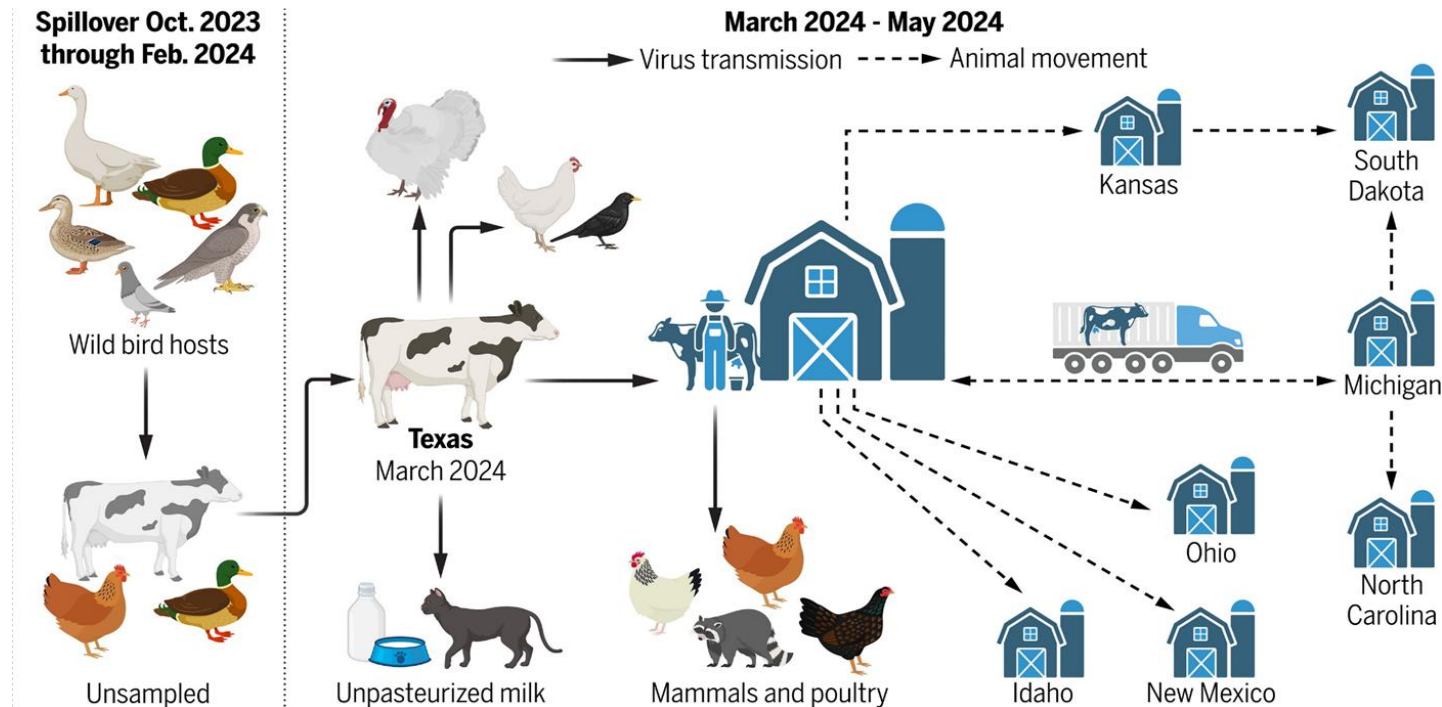
bioRxiv, Tu et al., 2025

- Januari 2025, 4 besmette ratten nabij besmette pluimveebedrijven
- Ratten leven vaak in stedelijke gebieden



H5N1 zoodieren: rundvee

Genotype (B3.13) Transmissie tussen zoogdieren



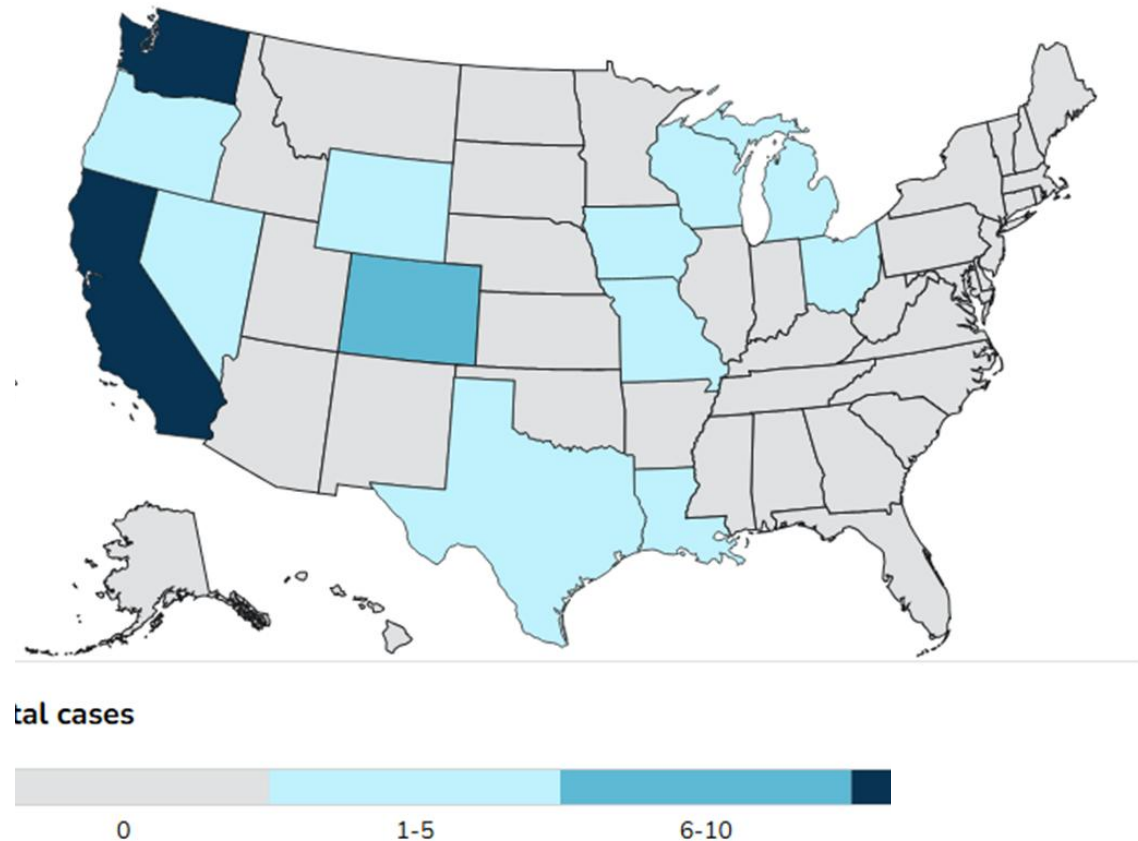
- >900 bedrijven, 17 staten
VS: vnl. California
- Besmetting via de
melkklier (melkapparatuur)

Science, Nguyen et al., 2025

Situatie Volksgezondheid in de VS

70 humane gevallen

- +/-41 melkvee bedrijven (B3.13)
 - +/- 20 pluimveebedrijven/
ruimingen (D1.1)
 - 2 andere dieren
 - 3 bron onbekend
- => Geen recente gevallen



2 pigs in US D1.2 poultry farm



H5N1 in zoogdieren: het varken

Emerg. Infect. Dis, Nidom et al., 2010

- Indonesië
- 702 swabs (H5N1 7,5%)
- Subklinisch
- Meerdere transmissies + intra-species



Emerg. Infect. Dis, Graaf et al., 2023

- Europa
- Experimentele infectie, 8 varkens
- Geen/zeer lage excretie
- 1 dier seroconversie

H5N1 in zoogdieren: landbouw

- Landbouw zoogdieren = 60% zoogdier biomassa
 - Pluimvee = 70% vogel biomassa
- => ↑ Risico voor spillover dier naar mens



Andere subtypen

H9N2 en reassortanten

Wijdverspreid

Milde ziekte bij vogels



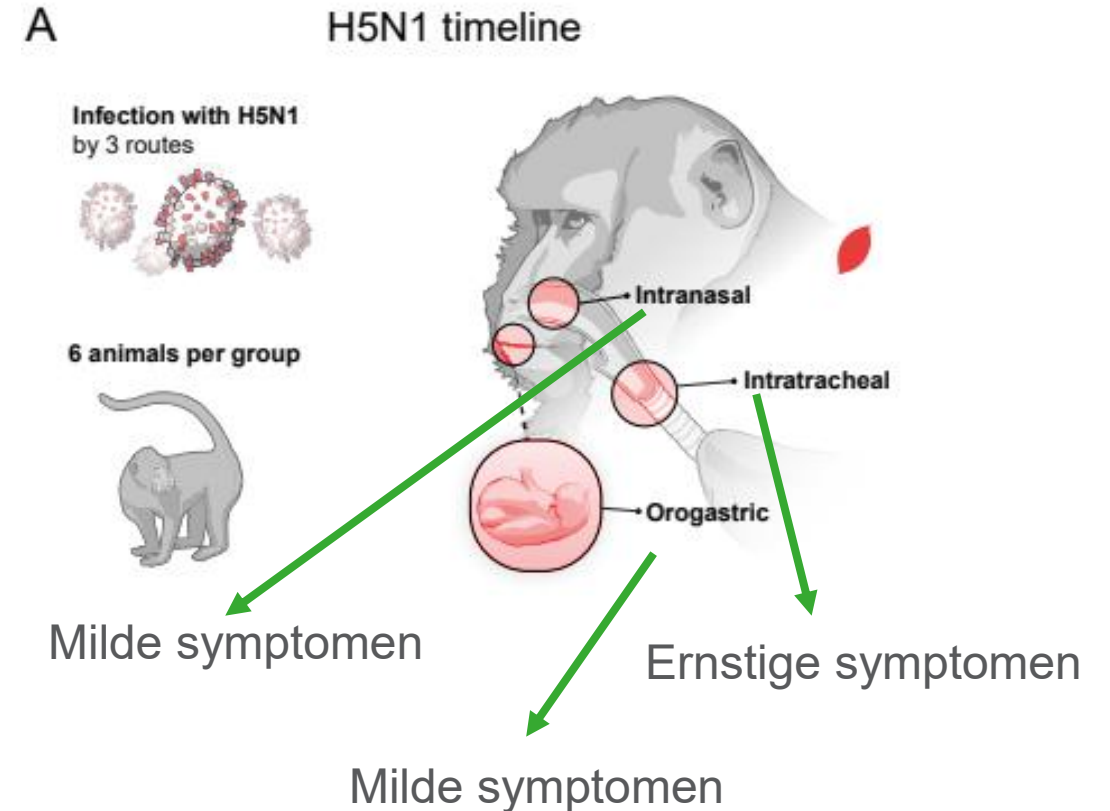
Meest frequente subtype
van aviaire influenza bij
het varken

99 humane gevallen
sinds 2015

H5N1 in zoogdieren: de mens

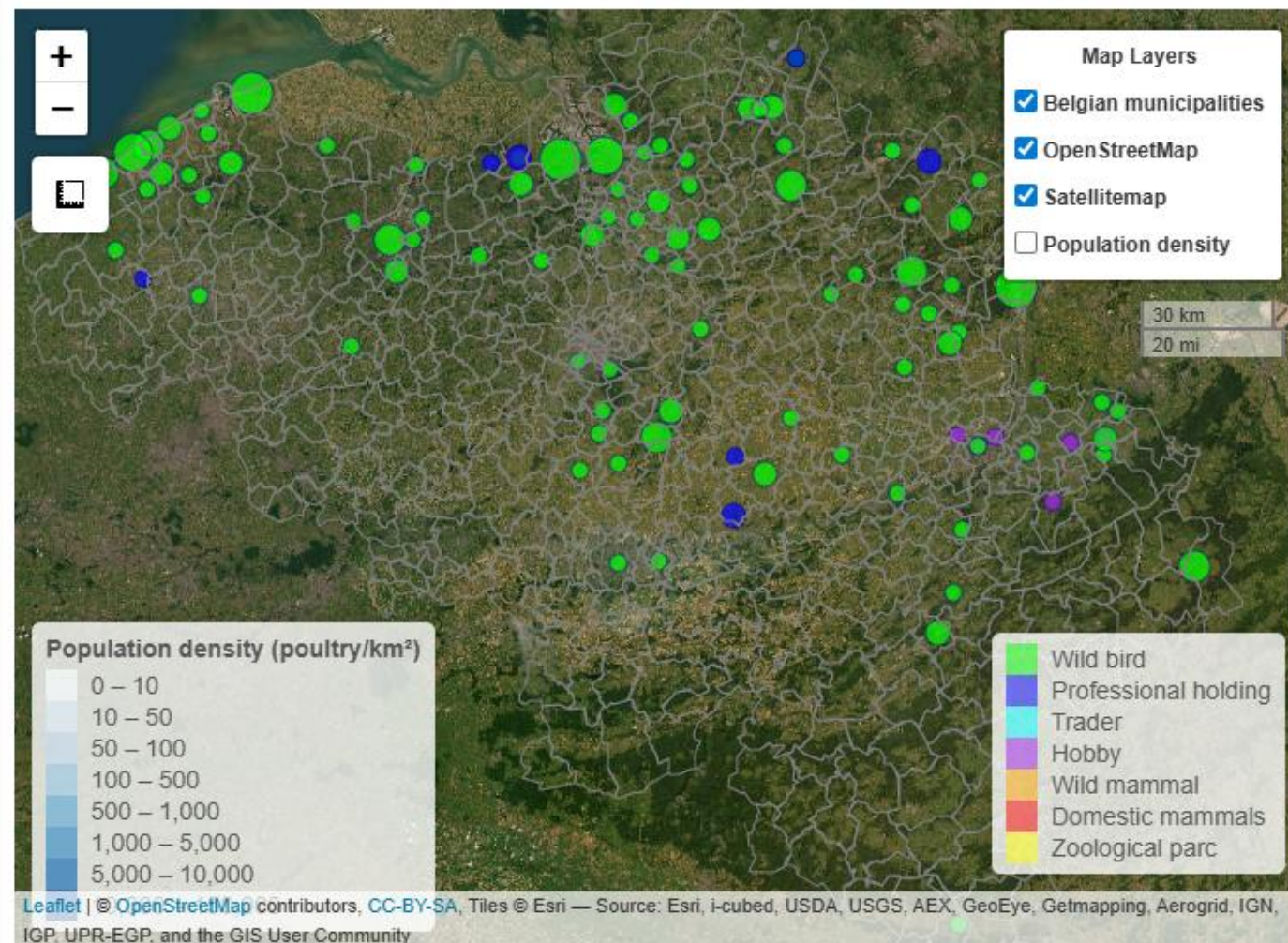
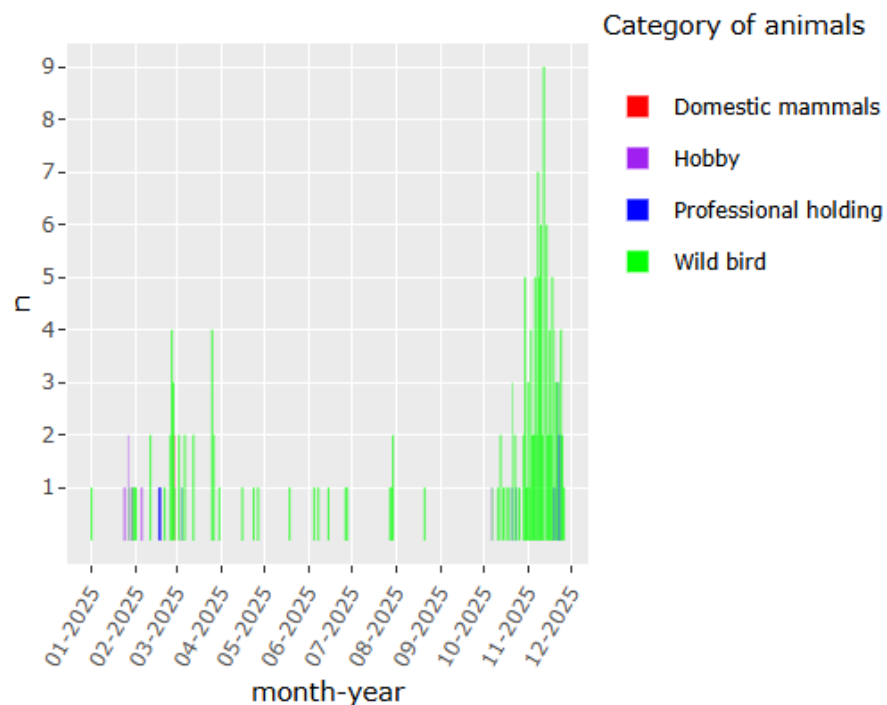


- Sinds 1996 > 950 humane gevallen
⇒ VK 1 geval H5N1 2025
- Huidig sterftecijfer H5N1 bij de mens = hoog
- Langere incubatie periode (~4 dagen vs ~2 dagen)
- Langere infectie periode 5–13 dagen
- Reeds bestaande immuniteit



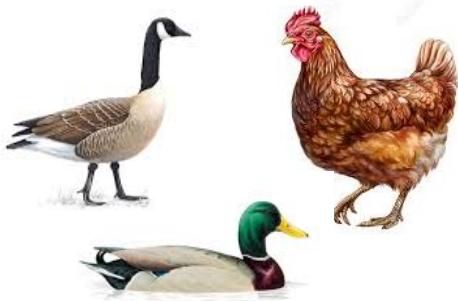
H5N1 in België

Time series



Bestaande surveillance systemen

Voor vogelgriep in vogels



Voor pluimvee:

Actieve surveillance

Klinisch (viro) en serologie

Voor wilde vogels

Passieve surveillance

kadavers

Voor humane seizoensgriep



Sentinel surveillance:

ILI/ARI

SARI sinds 2012

NH sinds 2020

Non sentinel

Respi-Radar

Opmerkingen :

- Vanaf week 40 zijn de drempelwaarden van de Respi-radar (ILI, ARI en WZC) bijgewerkt naar aanleiding van het begin van het nieuwe winterseizoen.
- De berekeningsmethoden voor de verschillende drempelwaarden van de Respi-radar worden in de bijlage weergegeven.

		Indicatoren acute luchtweginfecties						RAG evaluatie
Week		ILI ^a	ARI ^b	Woonzorg centra ^c	SARI ^d	SARI complicaties ^e	Afvalwater ^f	Waarschu wingsniveau
2025w38	15/09 - 21/09	146	755	5	8,7	0,9	matig	groen
2025w39	22/09 - 28/09	128	977	15	9,2	1,4	matig	groen
2025w40	29/09 - 05/10	217	974	15	9,1	1,3	hoog	groen
2025w41	06/10 - 12/10	215	1021	11	8,9	1,0	hoog	groen
2025w42	13/10 - 19/10	170	908	10	7,9	1,2	matig	groen
2025w43	20/10 - 26/10	100	917	7	9,5	1,2	matig	groen
2025w44	27/10 - 02/11	84	704	7	9,2	1,7	matig	groen
2025w45	03/11 - 09/11	101	680	6	9,1	1,3	laag	groen
2025w46	10/11 - 16/11	102	702	6	10,9	1,6	laag	groen
2025w47	17/11 - 23/11	96	905	7			laag	groen

H3N2 variant

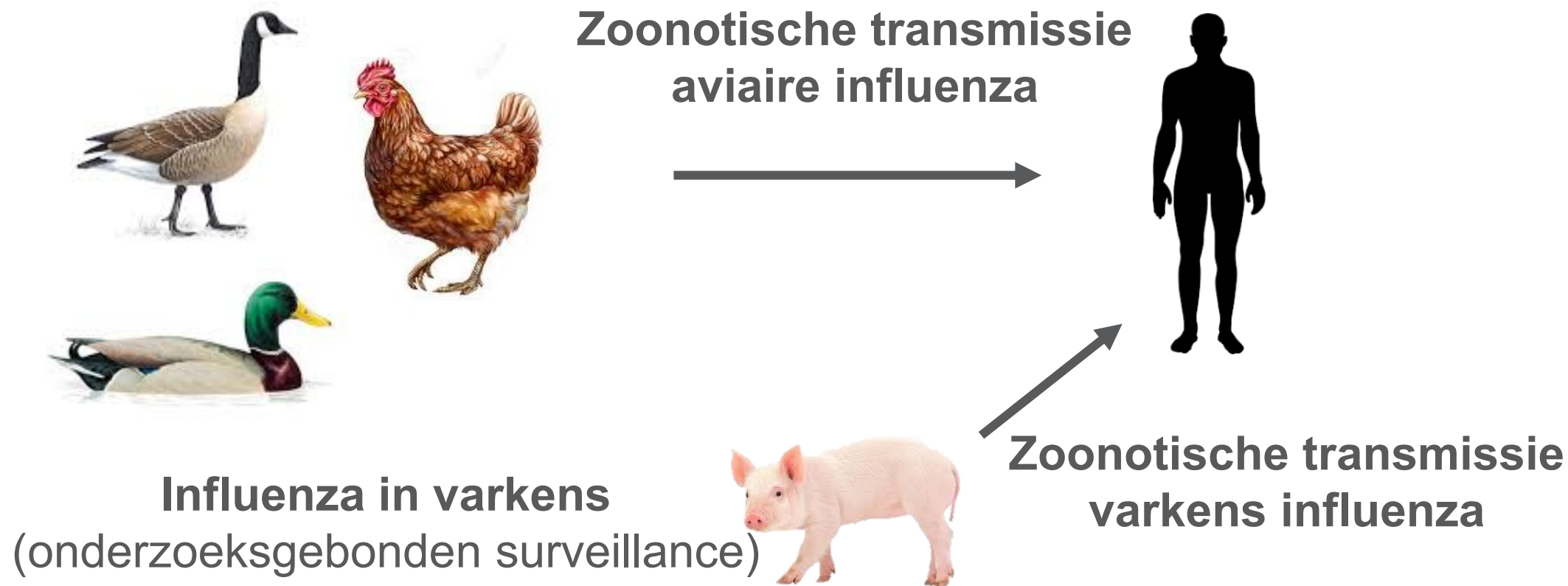
- J.2.4.1 = subclade K
- Griepseizoen EU vroeg
- Mutaties in HA



Steven Van Gucht legt uit of er een vroeg griepseizoen bij ons aankomt. © PN/Gregory Van Gansen

“Eén stam heeft 7 extra mutaties bijgekregen”: nieuwe variant leidt tot griepgolf in het VK. Wat is er aan de hand?

ZOOIS 2023-2024



ZOOIS project: methodologie

Sentinel:

nasopharyngeale swab elke 2 weken (self-swabbing)

Outbreak:

nasopharyngeale swab elke 2 dagen (self-swabbing)

bloed staal (bij blootstelling en 4 weken na blootstelling)

Pluimveebedrijven

outbreak

unlimited

sentinel

5 sites x 3 personen

Vogel opvangcentra

sentinel

5 sites x 5 personen

Varkens dierenartsen

sentinel

15 vets

Resultaten ZOOIS 2023-2024

ZOOIS-Sentinel
(Sep '23 – Dec '24)
nasopharyngeale swab
elke 2 weken (self-
swabbing)

Sentinel	#deelnemers	#stalen	Resultaten
Vogelopvang centra	5 centers 17 deelnemers	399	1 Flu B+
Varkens dierenartsen	17	331	2 Flu A+, 1 Flu B+
Pluimvee dierenartsen	13	164	1 Flu A+

Seizoens-
griep

ZOOIS-Outbreak 2023

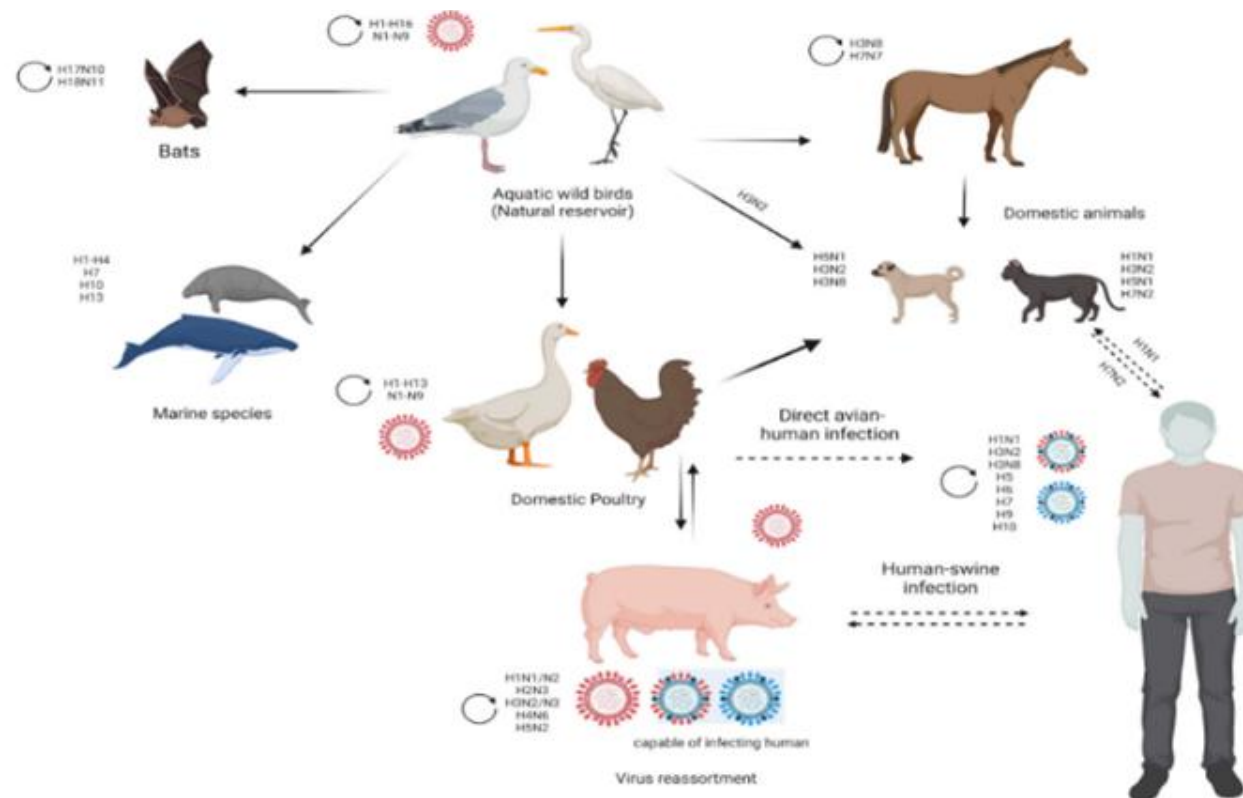
nasopharyngeale swab elke 2 dagen (self-swabbing)

Locatie	Deelname	Datum
Diksmuide	No	01DEC23
Diksmuide	No	08DEC23
Alveringem	Yes	26DEC23
Veurne	Yes	29DEC23

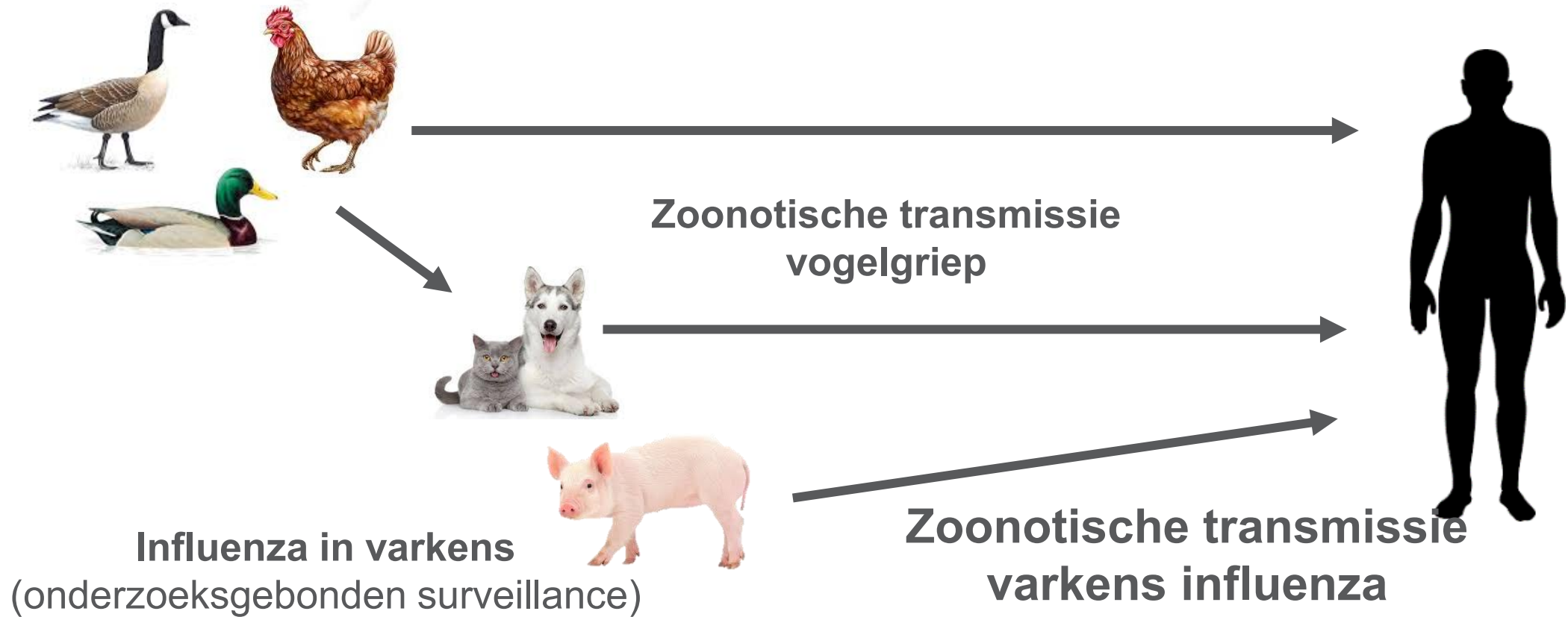
FAQ

<https://www.sciensano.be/en/faq-zoonotic-influenza>

Q1. What is zoonotic influenza ?



ZOOIS 2025-2026



**Influenza van niet-seizoensgebonden subtype bij
symptomatische mensen: meldingsplichtig!**

Methodologie

Sentinel:

nasopharyngeale swab elke 2 weken (self-swabbing) of bij symptomen

Outbreak:

nasopharyngeale swab elke 2 dagen (self-swabbing)

bloed staal (bij blootstelling en 4 weken na blootstelling)

Sentinel

Varkens dierenartsen
Vogelopvangcentra
Dierenasielen
Rundvee dierenartsen
Kleine huisdierenartsen
Pluimvee dierenartsen

Outbreak

**Personen blootgesteld aan dierlijke
influenzavirussen, waaronder:**
Dierenasielen, jagers, vogelopvangcentra,
particuliere pluimvee-eigenaren, personeel
van Sciensano, rundvee- en
varkenshouderijen, pluimveehouderijen

Eerste resultaten ZOOIS sentinel 2025-2026

ZOOIS-Sentinel (Jan '25– Nov '25)

nasopharyngeale swab elke 2 weken (self-swabbing)

Sentinel	#deelnemers	#stalen	Resultaten
Vogelopvang centra	6 centra 25 deelnemers	356	1x (huH3N2) 1x FLU B
Varkens dierenartsen	18	269	2x (huH3N2) 1x FLU B
Dierenasielen	6 asielen 11 deelnemers	123	Niet gedetecteerd

Vogelgriepuitbraken Vlaanderen voorjaar 2025

H5N1 uitbraak Sint-Gillis-Waas (18/02/25)

Leghennen (#90 000 + 60 000)

Katten (#2)



⇒ Deelname ZOOIS outbreak

H5N1 uitbraak Stekene (06/03/25)

Vleeskippen (#97 000)

=> Deelname ZOOIS outbreak



Vogelgriep ook bij katten / viroloog en prof diergeneeskunde Steven Van Gucht. © Getty Images / ID/ Steven Richardson

Nu vogelgriep in ons land ook is overgesprongen op katten: kan je je kat beter binnenhouden? En wat met honden? Viroloog Steven Van Gucht reageert

Vogelgriepuitbraken Vlaanderen najaar 2025



Uitbraak



Vogelgriep uitbraken Wallonië voorjaar 2025

H5N1 uitbraken gelinkt met een dieren event in Battice (Luik) 17-19/01/2025

- 250 professionals in de pluimvee en konijn sectors, >2500 bezoekers
- ⇒ 5 uitbraken bij pluimvee/hobbyhouders



Vogelgriep uitbraken Wallonië najaar 2025



Uitbraak



Dank



National Influenza Center

PLIS

NRL Avian Influenza



.be

Contact

Sarah Denayer, François Dufrasne, Anna Parys
NRC respiratoire pathogenen • respivir@sciensano.be